

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра культурології

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма/спеціалізація – «Міжнародне право»

Статус дисципліни – обов’язкова

Рік набору – 2017

Харків – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська культура» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» спеціалізації «Міжнародне право» міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 18 с.

Розробники:

Сердюк Олександр Віталійович, доцент, кандидат мистецтвознавства, доцент;

Стасевська Оксана Анатоліївна, доцентка, кандидат філософських наук, доцентка;

Уманець Ольга Віталіївна, доцентка, кандидат мистецтвознавства, доцентка.

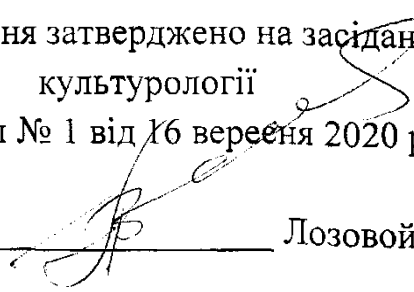
Гарант освітньої програми

Комарова Тетяна В'ячеславівна – доцентка кафедри права Європейського Союзу, докторка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри культурології
(протокол № 11 від 30 травня 2017 р.)

Завідувач кафедри Лозовой Віктор Олексійович

Зміни та доповнення затверджено на засіданні кафедри
культурології
(протокол № 1 від 16 вересня 2020 р.)

В. О. завідувача кафедри Лозовой Віктор Олексійович

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	6
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	9
5. Теми лекційних і практичних занять.....	10
5.1. Теми лекційних занять.....	10
5.2. Теми практичних занять.....	11
6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання	12
7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	14

Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська культура» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародне право» підготовки бакалаврів спеціальності 293 «Міжнародне право» галузі знань 29 «Міжнародні відносини».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»	Обов’язкова	Обов’язкова
Модулів – 3	Спеціальність – 293 «Міжнародне право»	Рік підготовки:	Рік підготовки:
Загальна кількість годин - 90		1 семестр	1 семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2-4, самостійної роботи студента - 6-8.	Спеціалізація – «Міжнародне право»	Лекції	Лекції
		22 год.	4 год.
		Практичні заняття	Практичні заняття
		26 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
42 год.	82 год.		
	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань залік	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань залік

Мета навчальної дисципліни «Українська культура» – надати студентам систематизовані знання з фундаментальних питань сутності культури, історії та специфіки української культури, які сприятимуть формуванню гармонійної особистості та патріотичної громадянської позиції юриста як представника інтелектуальної еліти нації.

Завданнями у загальнокультурному, громадянсько-суспільному, когнітивному, ціннісно-орієнтуєчому та комунікативному модусах є:

- формування особистісної ціннісної орієнтації в сучасному світі;
- формування соціально-гуманітарної ерудованості;
- усвідомлення взаємозв’язків української культури та права України;
- формування почуття національної ідентичності;

- усвідомлення сутності та динаміки історично-культурного процесу;
- усвідомлення тенденцій розвитку української культури та її взаємозв'язків із світовою культурою;
- формування осмисленого розуміння культурних досягнень української нації;
- усвідомлення мультикультурного розмаїття сучасної України;
- цінування та повага різноманітності та мультикультурності, формування толерантного ставлення до інших культур;
- розуміння особливостей сучасного стану вітчизняної культури та сутності змін у різноманітних сферах духовного життя;
- формування навичок збору та критичного аналізу інформації;
- формування навичок саморозвитку та самовдосконалення;
- формування свідомої патріотичної позиції правника як представника інтелектуальної еліти нації.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми. Міждисциплінарні зв'язки

Кореквізити: «Філософія», «Логіка», «Теорія держави та права», «Історія держави та права», «Соціально-політичні студії», «Економічна теорія».

Постреквізити: «Країнознавство», «Дипломатія України», «Основи геополітики», «Історія європейської інтеграції», «Міжнародна інформація».

Мова навчання – українська.

1. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН 1. Демонструвати здатність до розвитку інтелектуального потенціалу на основі знання та розуміння категоріально-понятійного апарату з питань культури.

РН 2. Виявляти здатність до самостійного, критичного опрацювання інформаційних джерел.

РН 3. Володіти засобами оптимальної комунікації в соціальній, зокрема професійній площині за умов міжнародної співпраці на підґрунті толерантного ставлення до інших культур.

РН 4. Демонструвати здатність до коректного застосування термінології з питань культури у тому числі у професійній сфері.

РН 5. Демонструвати знання сутності, структури та функцій культури як соціального явища.

- РН 6. Демонструвати знання та розуміння чинників формування специфіки й особливостей української культури на різних історико-культурних етапах.
- РН 7. Визначати специфіку полілогу української культури зі світовою культурою в різні історико-культурні епохи.
- РН 8. Демонструвати знання найбільш вагомих духовних здобутків світової та української культури.
- РН 9. Демонструвати усвідомлення мультикультурного розмаїття сучасної України.
- РН 10. Демонструвати знання характеристики української культури як складової світової культури.
- РН 11. Виявляти проблеми у сучасному духовному житті України, вирішення яких вимагає нових системоутворювальних знань і прогресивних технологій, та пропонувати шляхи їх правового регулювання з використанням наявних теоретичних і прикладних знань відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.
- РН 12. Демонструвати здатність до формування патріотичної громадянської позиції.

Загальних компетентностей:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК 5. Здатність грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.
- ЗК 6. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.
- ЗК 7. Навички використання інформаційних технологій і баз даних.
- ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 13. Здатність до самоосвіти і навчання протягом усього життя.

Програмних результатів навчання:

- ПРН 23. Демонструвати здатність до праці в міжнародно-правовому контексті.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Феномен української культури

Тема 1. Культура як суспільне явище

Осмислення явища культури в різні історичні часи. Культура як суспільне явище. Визначення культури. Культура і природа, культура і цивілізація. Суб'єкт, структура, функції, принципи типологізації культури. Субкультура і контркультура.

Правова субкультура в системі української культури.

Світова і національна культура. Національна ідея та мова в системі національної культури. Традиції, новації, спадкоємність.

Тема 2. Особливості української культури

Чинники становлення та еволюції української національної культури: природно-географічний, соціально-історичний. Архетипи українців як фундамент менталітету. Особливості менталітету українців. Українська мова як чинник ідентифікації нації. Українська національна ідея: сутність та історія формування. Особливості української культури.

Модуль 2. Українська культура від давніх часів до XVIII ст.

Тема 3. Прадавні і давні культури на теренах України. Феномен культури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства

Характеристика первісної культури. Полілог культур на теренах України: трипільська, кіммерійська, скіфська, сарматська, антична культури. Особливості культури давніх слов'ян.

Особливості середньовічного типу культури. Християнізація як визначальний чинник формування середньовічного типу культури в Київській Русі. Культурний діалог із Візантією та Західною Європою. Особливості культури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства як середньовічного типу культури. Пам'ятки культури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Тема 4. Культура України XIV – 1-ї пол. XVII ст.

Європейська культурна парадигма часів Відродження та Реформації. Умови розвитку української культури XIV-1 пол. XVII ст.

Ідеї Ренесансу і Реформації в українській культурі. Процес духовної консолідації української спільноти. Культурні осередки: братства, церква, освітні заклади. Формування системи освіти. Книгодрукування. Діячі культури України XIV - 1 пол. XVII ст. Українське мистецтво XIV - 1 пол. XVII ст.

Тема 5. Українська культура 2-ї пол. XVII – XVIII ст.

Специфіка втілення європейської культурної парадигми XVII - XVIII ст. в українській культурі. Різносторонність культурних орієнтирів в Україні. Феномен українського бароко. Активізація процесів націотворення та доля української мови. Система освіти як осередок національного начала. Просвітницькі ідеї в контексті української культури. Діячі культури України 2 пол. XVII – XVIII ст. Художня панорама України 2 пол. XVII – XVIII ст.

Модуль 3. Українська культура XIX – XXI ст.

Тема 6. XIX ст. в історії української культури

Особливості української культури XIX ст. та світовий культурний процес. Проблеми національної самоідентифікації, національної еліти, ідеї національного самоствердження українського народу.

Розмаїття напрямів діяльності української інтелігенції. Революційні ідеї в контексті процесу національної самоідентифікації. Лінгвоцентризм і проблеми буття української мови у вітчизняному культурному просторі XIX ст. Система освіти та розвиток науки в Україні. Розквіт національного мистецтва в XIX ст. Меценатство. Діячі культури України XIX ст. у світовому та національному культурному просторах.

Тема 7. Українська культура XX ст.

Основні проблеми світової культури XX ст. Модернізм і постмодернізм як світоглядні настанови XX ст.

Актуалізація національного начала та піднесення значущості української мови в культурі УНР, Директорії та Гетьманату.

Проблема збереження національно-культурної ідентичності в УРСР: «розстріляне відродження», Голодомор, лінгвоцид, доля української інтелігенції. Шістдесятництво та дисидентство в Україні. Українська культура часів «перебудови» в СРСР. Система освіти та розвиток науки в УРСР. Українське мистецтво XX ст.

Тема 8. Українська культура кін. XX - поч. XXI ст.

Основні тенденції та проблеми духовного життя України на межі XX ст. – поч. XXI ст. Національний та глобалізаційний напрями в сучасній вітчизняній культурі. Роль української діаспори у вітчизняних культурних процесах.

Розвиток освіти, науки, культурно-освітньої роботи, засобів масової інформації та комунікації. Сучасні тенденції в українському мистецтві. Мова як фактор національної ідентичності. Мовна ситуація в Україні. Мова у професійній діяльності юриста.

Взаємовплив розвитку української культури і права України на межі XX ст. – поч. XXI ст.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

Тема навчальної дисципліни	Обсяг у годинах							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		Л	ПЗ	СРС		Л	ПЗ	СРС
Модуль 1. Феномен української культури								
Тема 1. Культура як суспільне явище	12	4	4	4	11,5	1	0,5	10
Тема 2. Особливості української культури	12	4	4	4	11,5	1	0,5	10
<i>Разом</i>	<i>24</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>23</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>20</i>
Модуль 2. Українська культура від давніх часів до XVIII ст.								
Тема 3. Прадавні і давні культури на теренах України. Феномен культури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	10	2	2	6	10,5		0,5	10
Тема 4. Культура України XIV – 1-ї пол. XVII ст.	10	2	2	6	11,5		0,5	11
Тема 5. Українська культура 2-ї пол. XVII – XVIII ст.	12	2	4	6	11,5		0,5	11
<i>Разом</i>	<i>32</i>	<i>6</i>	<i>8</i>	<i>18</i>	<i>33,5</i>		<i>1,5</i>	<i>32</i>
Модуль 3. Українська культура XIX – XXI ст.								
Тема 6. XIX ст. в історії української культури	12	2	4	6	11,5		0,5	11
Тема 7. Українська культура XX ст.	14	4	4	6	12,5	1	0,5	11
Тема 8. Українська культура кін. XX - поч. XXI ст.	8	2	2	4	9,5	1	0,5	8
<i>Разом</i>	<i>34</i>	<i>8</i>	<i>10</i>	<i>16</i>	<i>33,5</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>30</i>
Усього годин / кредитів ECTS	90 /3,0	22	26	42	90/ 3,0	4	4	82

5. Темы лекційних і практичних занять
5.1. Темы лекційних занять

Темы навчальної дисципліни	Темы лекцій	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Феномен української культури			
Тема 1. Культура як суспільне явище	1. Культура як суспільне явище	4	1
Тема 2. Особливості української культури	2. Особливості української культури	4	1
Модуль 2. Українська культура від давніх часів до XVIII ст.			
Тема 3. Прадавні і давні культури на теренах України. Феномен культури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	3. Прадавні і давні культури на теренах України. Феномен культури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	2	
Тема 4. Культура України XIV – 1-ї пол. XVII ст.	4. Культура України XIV – 1-ї пол. XVII ст.	2	
Тема 5. Українська культура 2-ї пол. XVII – XVIII ст.	5. Українська культура 2-ї пол. XVII – XVIII ст.	2	
Модуль 3. Українська культура XIX – XXI ст.			
Тема 6. XIX ст. в історії української культури	6. XIX ст. в історії української культури	2	
Тема 7. Українська культура XX ст.	7. Українська культура XX ст.	4	1
Тема 8. Українська культура кін. XX - поч. XXI ст.	8. Українська культура кін. XX - поч. XXI ст.	2	1
Усього		22	4

5.2. Теми практичних занять

Теми навчальної дисципліни	Теми практичних занять	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Феномен української культури			
Тема 1. Культура як суспільне явище	1. Культура як суспільне явище	4	0,5
Тема 2. Особливості української культури	2. Особливості української культури	4	0,5
Модуль 2. Українська культура від давніх часів до XVIII ст.			
Тема 3. Прадавні і давні культури на теренах України. Феномен культури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	3. Прадавні і давні культури на теренах України. Феномен культури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	2	0,5
Тема 4. Культура України XIV – 1-ї пол. XVII ст.	4. Культура України XIV – 1-ї пол. XVII ст.	2	0,5
Тема 5. Українська культура 2-ї пол. XVII – XVIII ст.	5. Українська культура 2-ї пол. XVII – XVIII ст.	2	0,5
Модуль 3. Українська культура XIX – XXI ст.			
Тема 6. XIX ст. в історії української культури	6. XIX ст. в історії української культури	2	0,5
Тема 7. Українська культура XX ст.	7. Українська культура XX ст.	4	0,5
Тема 8. Українська культура кін. XX - поч. XXI ст.	8. Українська культура кін. XX - поч. XXI ст.	2	0,5
Усього		22	4

6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Українська культура» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів передбачає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, підготовка і захист реферату за ініціативи студента, есе, контрольна робота. За результатами практичних занять із кожного з трьох модулів розраховується загальна кількість набраних балів (максимально – 15 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на колоквіумах. Проводяться два колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 20 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усних доповідей, презентацій, есе, рефератів тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 15.

Формою **підсумкового контролю** знань студентів з дисципліни є **залік**, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент отримує залік, становить 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів дисципліни «Українська культура»:

Поточний контроль			Колоквіуми		Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття			Колоквіум № 1	Колоквіум № 2		
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3				
мах 15	мах 15	мах 15	мах 20	мах 20	мах 15	мах 100

Критерії оцінювання з дисципліни «Українська культура»:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на	Мах 15	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	13-14	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.

практичному занятті (за модуль)	11-12	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	9-10	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0-8	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 20	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	18-19	Результати опрацювання матеріалу високі, але є незначна кількість несуттєвих помилок.
	16-17	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	14-15	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	12-13	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0 - 11	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 15	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	13-14	У роботі загалом розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу й трактуванні теоретичних формулювань.
	11-12	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно й недостатньо структуровано.
	10	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або вони не мають самостійного характеру.
	9	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків, список використаної літератури оформлений не за стандартом.
	Min 0-8	Переважна частина роботи є автоматичним копіюванням джерел; немає висновків й списку використаної літератури.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Українська культура» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	Зараховано	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79

D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	Зараховано	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	Не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

7.1 Література

Основна література

1. Абрамович С. Д. Світова та українська культура: навч. посіб. С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. Львів: Світ. 2004. 344 с.
2. Бокань В. А. Історія культури України : навч. посіб. 3-є вид., стер. Київ: МАУП. 2002. 256 с.
3. Історія світової та української культури: підруч. для вищ. навч. закл. В. А. Греченко [та ін.]. Київ: Літера ЛТД. 2002. 464 с.
4. Історія української культури. За заг. ред. І. П. Крип’якевича. 4-е вид. Київ: Либідь. 2002. 656 с.
5. Історія української культури: у 5 т. Голов. ред. В. А. Смолій. Київ: Наук. Думка. 2003. Т. 3. 1247 с.
6. Костенко Л. Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала: лекція, прочит. в Нац. ун-ті «Києво-Могилянська акад.», 1 верес. 1999 р. 2-ге вид. Київ: Києво-Могилян. акад. 2005. 32 с.
7. Крвавич Д. П. Українське мистецтво: навч. посіб. : у 3 ч. / Д. П. Крвавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. Львів: Світ. 2003. Ч. 1. 256 с. 2004. Ч. 2. 268 с.
8. Культура і побут населення України : навч. посіб. В. І. Наулко [та ін.]. 2-е вид., допов. та перероб. Київ: Либідь. 1993. 288 с.
9. Культура України: тезаурус і персоналії. Видання 2-ге, виправлене та доповнене. За ред. Л. В. Анучиної, О. А. Стасевської, О. В. Уманець; [наук. ред. О. В. Лозовой]. 2-ге вид. випр. та доповнене. Харків: Право. 2019. 272 с.
10. Лекції з історії світової та вітчизняної культури : навч. посіб. За ред. А. В. Яртися, В. А. Мельника. Львів: Світ. 2005. 568 с.
11. Мистецтво сучасної України: (до 205-річчя Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого): навч. посіб. за ред. Л. В. Анучиної, О. В. Уманець. Харків: Нове слово. 2009. 92 с.
12. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. Київ: Довіра. 2003. 383 с.

13. Огієнко І. Українська культура: Коротка історія культурного життя українського народу Київ: Довіра. 1992. 142 с.
14. Основи художньої культури: навч. посіб. для вищ. навч. закл. За ред. В. О. Лозового, Л. В. Анучиної. Харків: Основа. 1999. Ч. 2. 444 с.
15. Попович М. В. Нарис історії культури України. 2-е вид., виправ. Київ: АртЕк. 2001. 728 с.
16. Українська культура в європейському контексті. За ред. Ю. П. Богуцького. Київ: Знання. 2007. 679 с.
17. Українська та зарубіжна культура : підручник. За ред. В. О. Лозового. 2-ге вид. Харків: Одиссей. 2008. 376 с.
18. Уманець О. В. Музична культура України другої половини ХХ століття : навч. посіб. Харків: Регіон-інформ. 2003. 187 с.
19. Чижевський Д. І. Історія української літератури. Київ: Академія. 2008. 568 с.
20. Шейко В. М. Історія української культури: навч. посіб. Київ: Кондор. 2006. 264 с.
21. Шейко В. М. Історія української культури: навч. посіб. Київ: Знання. 2009. 413 с.

Додаткова література

1. Бурлука Е. В. Самообразование личности как социально-педагогическая проблема. Монография. Харьков: ЧПИ «Новое слово», 2008. 180 с.
2. Бурлука О. В. Самоосвіта особистості як творча діяльність. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Серія: філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2013. № 3 (18). С. 43 – 55.
3. Бурлука О. В. Самоосвітня активність в епоху Відродження як основа розвитку творчої особистості. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2012. № 14. С. 36 – 43.
4. Бурлука О. В. Самоосвіта як один із засобів самовизначення особистості. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2014. № 43. С. 43 – 50.
5. Бурлука О. В. Самоосвіта особистості в умовах реформування системи освіти в Україні. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2015. № 2 (25). С. 61 – 68.

6. Лозовой В. О., Сідак Л. М., Уманець О. В. Українське телебачення: інформаційно-просвітницька, виховна підсистема чи інститут маніпулювання свідомістю. Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної освіти. Зб. наук. праць. Харків: НТУ «ХПІ». 2008. С. 126 – 133.
7. Меліхова Ю. А. Православ'я і правосуддя. *Проблеми законності: зб. наук. праць.*, 2018. Вип. 143. С. 267 – 273.
8. Прудникова О. В. Антицінності віртуального простору: філософський аналіз. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2017. № 3 (34). С. 47 – 56.
9. Прудникова О. В. Культура інформаційного суспільства: ключові концептуальні підходи до розуміння сутності. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2014. № 3 (34). С. 57 – 66.
10. Прудникова О. В. Інформаційна культура і формування «Людини інформаційної». *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2016. № 2 (29). С. 154 – 165.
11. Сердюк О.В. Музичний театр К. Пендерецького: мандри лабіринтом часу. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. Харк. нац. ун-т мистецтв імені І.П. Котляревського.* 2012. Вип. 35. С. 282 – 300.
12. Сердюк О.В. «Король Рогер» К. Шимановського в лабіринтах шукань музичного театру рубежу ХХ – ХХІ століть. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. Харк. нац. ун-т мистецтв імені І.П. Котляревського.* 2013. Вип. 38. С. 89 – 100.
13. Сердюк О.В. Метаморфози оперної класики на сучасній сцені (музично-сценічні концепції тетралогії Р. Вагнера «Перстень Нібелунга» в контексті втілення постмодерністського дискурсу в театрі). *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. Харк. нац. ун-т мистецтв імені І.П. Котляревського.* 2014. Вип. 41 С. 272 – 282.
14. Сердюк О.В. Харків'яни і вагнерівський фестиваль у Байройті: культурні зв'язки. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.* 2017. № 4 (37). С. 63–73.
15. Сідак Л.М. Святомихайлівський Золотоверхий монастир – історія кризь століття. Матеріали науково-практичної конференції «С. Рахманінов та Українська культура». Харків: ФОП Носань В.А. 2008. Вип. 5. С. 333 – 337.

16. Сідак Л. М. Пересопницьке Євангеліє (до проблеми збереження духовної пам'яті українського народу). С. Рахманінов на зламі століть. Мистецтво як засіб збереження пам'яті народу. Харків: ФОП Носань В.А. 2010. Вип. 7. Ч. II. С. 37 – 45.
17. Сідак Л.М. Християнізація Київської Русі і її значення для української культури. С. Рахманінов та культура України (С. Рахманінов на зламі століть). Проблеми та перспективи розвитку в незалежній Україні . Харків: ФОП Носань В.А. 2011. Вип.8. Ч.2. С.134 – 141.
18. Сідак Л. М. Моральна деградація особистості як основа конфліктності у сучасному світі. *Вісник НЮАУ ім. Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2010. №4 С. 49 – 60.
19. Сідак Л.М. Руйнація особистості як ознака сучасної культури. *Практична філософія.* 2013. №3 (№ 49). С. 64 – 70.
20. Сідак Л.М. Подолання людської особистості: проекція від гуманізму до постгуманізму. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві». Харків: Право, 2019. С. 138-146.
21. Слюсаренко Т. О. Бандурне мистецтво в українському культурному просторі (на прикладі бандурного виконавства Слобідського регіону ХХ – поч. ХХІ ст.): монографія. Харків: Право, 2018. 224 с.
22. Стасевська О. А. «Ментальний простір» українського суспільства: Філософсько-культурологічний дискурс. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2017. № 3 (34). С. 111 – 122.
23. Стасевська О.А. Взаємозалежність моралі і права: актуальність проблеми. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2013. № 3 (17). С. 99 – 110.
24. Стасевська О.А. Етична складова української філософської думки: історична специфіка та сучасний стан. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2015. № 2 (25). С. 29 – 45.
25. Стасевська О.А. Людина в пошуках ціннісних смислів в контексті культури постсучасності. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2016. № 1 (28). С. 58 – 68.
26. Стасевська О. А. Історична пам'ять та соціальний міф як форми інтерпретації минулого. *Вісник Національного університету «Юридична*

академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2019. № 1 (40). С. 165–181.

27. Стасевська О. А., Уманець О. В. Етична складова соціальної місії університету. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2018. № 4 (39). С. 143 – 155.

28. Стасевська О.А. Експлікація аксіологічного аспекту концепту «історична пам'ять». *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2018. № 1 (36). С. 123-135.

29. Уманець О. В. Аксіологічні колізії в інтерпретації фаустіани в повісті «131» Н. Королевої. *Вісник ХДАДМ*. 2018. № 1. С. 88 – 95.

30. Уманець О. В. Аксіологічні орієнтації в одвічних сюжетах (на прикладі фаустіани). *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. 2010, № 1. С. 239 – 242.

31. Уманець О. В. Балада «Твардовський» П. Гулака-Артемівського в контексті модифікування фаустіанської тематики. *Вісник ХДАДМ*. 2017. № 4. С. 136 – 141.

32. Уманець О. В. Традиції та новації інтерпретування образів фаустіани в мистецтві ХХ ст. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. 2012. № 3. С. 56 – 59.

33. Уманець О. В. Сучасний український театр як віддзеркалення аксіологічних пошуків. С. Рахманінов та культура України (С. Рахманінов на зламі століть). Проблеми та перспективи розвитку в незалежній Україні. Харків: ФОП Носань В.А. 2011. Вип.8. Ч.2. С. 155 – 161.

34. Уманець О. В., Стасевська О. А. Моральні виміри функціонування громадянського суспільства. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної освіти: зб. наук. праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Духовно-моральнісні основи та відповідальність особистості у долі людської цивілізації»*. Харків: НТУ «ХП». 2017. Вип. 47 (51). С. 274-284.

7.2. НЕІК

Навчальний електронно-інформаційний комплекс «Українська культура» (для всіх факультетів) – <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=191>

7.3. Інтернет-ресурси

<http://europa.eu> — Офіційна сторінка Європейського Союзу

<http://www.euractiv.com> — медіа портал Європейського Союзу

<http://www.europarl.europa.eu> — офіційна сторінка Європейського Парламенту
<http://ec.europa.eu> — офіційна сторінка Європейської Комісії
<http://www.consilium.europa.eu> — офіційна сторінка Ради Європейського Союзу

7.4. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Відкритий доступ до он-лайн ресурсів Oxford University Press.

Доступ можливий у залі правової інформації Навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).